

GIPUZKOA

Euskadiko Eskola Kontseiluak beren profesionaltasunagatik (irakaskuntzako gaitasuna eta konpromisoa) hautatutako irakasle-talde bati eskatu dio iritzia honako hauei buruz:

1. Konfinamenduan bizitako esperientzia
2. Egoera horren ondorengo erronkak
3. Horiei heltzeko proposamen zehatzak

Gipuzkoan 10 irakaslek erantzun dute (9 emakume eta gizon bat).

- 4 Haur eta Lehen Hezkuntzakoak (guztiak emakumeak)
- 6 Bigarren Hezkuntzan eta Batxilergoan (1 gizon eta 5 emakume)

Batez besteko irakasle-esperientzia 25 urtekoa da, eta horietan hainbat erantzukizun izan dituzte: tutorea, zuzendaritza-kargua, aholkularia, berrikuntza-programen arduraduna.

1. KONFINAMENDUAN BIZITAKO ESPERIENTZIA

Irakasleak bat eginda eta zuzendaritza-taldeak lagunduta sentitu dira, eta modu kohesionatuan eta seguruan lan egin dute, nahiz eta faltan izan duten Hezkuntza Administrazioak komunikazio eta argibide gehiago ematea.

Irakasleen indargune gisa, honako hauek azpimarratzen dira: jarrera positiboa, motibazioa, ahalegina eta inplikazioa; klaustroko kideen arteko konfiantza; talde-lana; eta ikasleen ongizatean egindako lanaren emaitza ikusteko gogobetetasuna. Zuzendaritza-taldeak gai izan dira taldeak koordinatzeko eta egoeraren ikuspegi zabal eta orokorrari eusteko.

Teknologia berrietan asko aurreratu da egun batetik bestera, eta irakasleak zein ikasleak oso azkar egokitu dira ustekabeko aldaketetara. Halaber, baliabideak familiei helarazteko materialak eta metodoak diseinatu dira, ahal den neurrian (gutunak, gailuen mailegua, etxetara bisitak...).

Atzemandako **irakasleen gabezien** artean, gaitasun digitala eta ikasle jakin batzuegana eta haien familiengana iristeko zailtasuna daude, eta horrek ezintasuna eta desosegua sortzen ditu. Hasieran, batzuetan, arreta gehiegi jarri zaie eduki akademikoei.

Familien indarguneak honako hauek dira: gehiengoaren inplikazioa, batez ere Haur eta Lehen Hezkuntzan, eta irakasleenganako konfiantza; beren seme-alaben hezkuntzarekiko konpromisoa eta eskatzen zaienari modu positiboan erantzutea. Batzuetan, egoerak gairiditu egin ditu, batez ere baliabide gutxi dituzten familiak, beren

egoera pertsonalagatik eta lan-egoeragatik, edo hizkuntza ezagutzen ez dutenak eta behar duten arreta eskaini ezin dietenak.

Haur eta Lehen Hezkuntzako ikasleen indarguneak ilusioa eta egokitzeko gaitasuna eta irakasleekiko harreman ona dira. Etapa honetako gabeziei dagokienez, autonomia falta, pantailen aurreko ordu gehiegi eta berdinen arteko kontaktu falta daude, neurri handi batean eragiten dietenak.

Bigarren hezkuntzan, aldaketara egokitzeko gaitasuna eta autonomia handiagoa, eta teknologia berriak gehiago menderatzea dira indargune nagusiak. Hala ere, irakasleek gida zuzenik ez dutenez, galduta sentitzen dira jarduera asko ebatztea. Bestalde, etxean distrakzio handiagoak daudenez, batzuek baliabide faltagatik edo hizkuntza ez ezagutzeagatik dituzten zailtasunekin batera, nabarmen eragiten diete.

2. EGITEKE DAUDEN ERRONKAK

Talde-lanari berriro ekitea eta aurrez aurreko topaketan azaleratzen diren emozio guztiak zaintzea. Irakasleek prestakuntza behar dute egoera horrek ikasleei eragin dien inpaktu emozionalari heltzeko. Talde-lanak, talde-ikaskuntzak eta sozializazioak lehenetsia izan beharko dute. Irakasleek gabezia akademiko eta emozionalari heldu beharko diete, ikasle bakoitzaren beharrak identifikatuz eta haien ongizatea ziurtatuz. **Ikasle bakoitzaren eta bere familia-egoeraren diagnostikoa egitea, eta ikasteko aukerak berdintzeko lan egitea, bai edukiari bai dimentsio emozionalari dagokienez.**

Zeharkako gaitasunak indartzeaz gain, egoera honetan hain beharrezkoa den lan emozionala areagotuz eta premiazko erantzunetatik haratago, egungo unea egokia da egiturazko aldaketak planteatzeko.

Eskolak aurre egin beharreko erronkei dagokienez, hausnarketa sakona eta serioa egin behar da hezkuntzan oinarritzkoa denari, metodologiari eta ebaluazioari buruz, eta, aldi berean, inklusioa eta bikaintasuna bermatzeko landu beharreko alderdiei buruz.

Irakasleek denbora behar dute koordinatzeko, hausnartzeko eta beharrezko aldaketaren oinarriak ezartzeko. Adituen, komunitatea ezagutzen duten pertsonen eta aldaketa- eta partaidetza-prozesuetako adituen laguntza. Zuzendaritza-taldeen, familien eta ingurunearen inplikazioarekin eta parte-hartzearekin.

Ikastetxeen eta Hezkuntza Sailaren arteko komunikazioa eta elkarrekiko onarpena hobetu behar dira. Gainera, irakasleek merezi duten prestigio soziala sustatu behar da.

Egoera horrek hainbat alderdi birformulatzeko aukerak ematen ditu, hala nola ratioa, taldekatzeak, espazioak, denborak, plantillak, ikastetxeetako lanbide-profil berriak edo ikastetxeetatik kanpoko espazioetara irekitzea (plazak, kiroldegiak, etab.).

Gaur egun etorkinen gizarteratzea zailtzen duten hizkuntza-gatazka eta bereizketa-prozesuak landu daitezke.

Une egokia da antzeko beste egoera batzuetan eskolatzearen jarraipena eskaini dezakeen protokolo bat diseinatzeko, eta hezkuntza presentzialaren eta birtualaren helburuak egokitzeko, testuinguruaren arabera.

Neurri praktikoago gisa, eskola-errefortzuak edo uztailean edo irailean jarduera ludikoak proposatzen dira, irakasle ikasleek, hezitzaileek, aisialdiko begiraleek edo komunitateko beste eragile batzuek antolatuta.

Arriskua dago ikastetxe bakoitzak erabaki dezan uzteko eta ikasleen arteko aldeak areagotzeko eta eskola-porrota areagotzeko, eta hori ere gizarte-porrota da. Administrazioaren ardura da ikastetxe guztietan ekitatea eta bikaintasuna bermatzeko beharrezkoak diren era guztietako baliabideak eskaintzea.

Balitzeko konfinamendu-egoera berrien aurrean, komenigarria litzateke protokolo birtual bat diseinatzea, ikasleen ikaskuntza eta jarraipen emozionala bermatzeko. Komenigarria litzateke ikasleekin eta haien familiarekin hitz egitea, esperientzia berriak zer eragin duen ikusteko eta etorkizunean ikasteko. Erabateko konfinamendu-egoera batean, Internetarako konexioa eta gailu teknologikoak bermatu beharko lirateke etxe guztietan, eta are plangintza pertsonalatuagoa proposatu ahal izango litzateke zailtasunak dituzten gazteentzat. Metodologia, era berean, aldatu egin beharko litzateke ikasleak ikastetxean kokatuz, eta ez edukia

Bigarren Hezkuntzan, eskolaren eta etxearen arteko ikaskuntza partekatua alderdi praktikoetan jarri behar du arreta, are gutxiago curriculum-edukietan, metodologia aktiboak erabili behar ditu eta talde txikiak lana sustatu behar du. Eskola presentzialetara joatea hainbat modutan diseina daiteke, betiere ikasle jakin baten beharren arabera.

Egungo egoera oso egokia da ezagutzetatik gaitasunetara igarotzeko erronkak planteatzea (edukiak barne hartzen dituztenak), horiei aurre egiteko motibazioa, interesa eta konfiantza sustatzen dituztelako. Abiapuntu egokia da konpetentziak garatzeko. Trantsizio hau egin duten proiektuak bisitatzea, eta esperientziak trukatu eta erreferente izango diren profesionalen sare bat sortzea.

3. ERRONKA HORIEI HELTZeko PROPOSAMEN ZEHATZAK

Pertsona osoak, kritikoak, solidarioak, autonomoak, herritar onak, sortzaileak, parte-hartzaileak eta demokratikoak prestatzeko hezten da. Hezkuntzak mundua ulertzeko, balioak eskuratzeko eta gaur egun lan-mundurako, harreman afektiboetarako eta garapen intelektualerako behar diren tresnak ematen dizkie ikasleei.

Gaur egungo **curriculumak** funtsezkoenera eta zehatzenera laburbildu behar dira. Lehen Hezkuntzan, eskolako irakaskuntza formala irakurketara eta funtsezko ezagutza matematikora mugatu beharko litzateke, irakurketatik eta sozializaziotik abiatuta gainerako adarrak ikasten baitira (natura, harremanak, osasuna, lanikidetzak). Horretarako, ikasgaien egungo sailkapena hautsi behar da, eta curriculumak pertsona izaten ikastea izan behar du ardatz, hainbat esperientziaren bidez.

Bigarren Hezkuntzan, gai izaten ikastea jarri behar da arreta, eta, beraz, curriculumak gazteei beren esperientzia hurbilenetik baliagarri zaienetik abiatuta planteatu beharko litzateke.

Prestakuntza espezializatua duen **zuzendaritza** bat behar da, psikopedagogian ezagutzak dituen eta irakasle-taldea dinamizatzen dakiena. Zuzendaritzak enpatia entzuteko eta emozioak kudeatzeko gaitasuna izan behar du, ez du aldaketen beldur izan behar eta hezkuntza-komunitate osoaren ongizatea bilatu behar du. Zentroko zuzendaritza profesional boluntarioek osatu beharko lukete, eta ez lukete beren lanpostua betetzeko betebeharririk izango. Zuzendaritzak ikasleengan sinetsi behar du, irekia, ondo baloratua eta egonkorra izan behar du.

Ikastetxe bakoitzak bere baliabideak ahalik eta ondoen erabili behar ditu, eta ikastetxea ingurunera zabaldu behar du. **Espazioak, denborak, langileak eta baliabideak** bere hezkuntza-helburuen arabera antolatu behar dira.

Komunitate osoan proiektu sendoak eta partekatutak dituzten ikastetxeak, zuzendaritza eta talde berritzaileak, parte hartzeko espazioak eta horretarako denbora egokiak behar dira. Zuzendaritza bat, autonomiaz kudeatuko duena eta irakasleak aukeratu ahal izango dituen, lidergo pedagogiko eta banatua izango duena, eta hezkuntza-komunitatearen parte-hartzea kontuan hartuz.

Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan, ikastetxeetan lanean ari zirenean, **trebetasun digitalek** erakutsi dute erabilgarriak zirela konfinamenduan; horregatik, gaitasun digitala gehiago landu behar da ikasleen eta irakasleen lana errazteko eta teknologia berriak modu kritikoan erabiltzen jakiteko, zer dakarten eta zer arrisku dakartzaten jakinda.

Bigarren Hezkuntzan oso egoera desberdinak gertatzen dira. Alde batetik, domeinu ona, eta, bestetik, horiek irizpidez erabiltzen ez dakiena sarean galtzen da eta ez du egindako

ikaskuntzari buruzko hausnarketarik egiten. Antzeko zerbait gertatzen da alde aurreko prestakuntzarik gabeko irakasle batzuekin.

Ikastetxe bakoitzak Moodle, Classroom, Youtube, Instagram, blogak eta posta elektronikoa bezalako aplikazioak erabili ditu, baina hezkuntzak plataforma digital libreen aldeko apustua egin beharko luke ikastetxe guztientzat.

Irakasleen prestakuntza ikastetxe edo komunitate bakoitzaren beharretan eta hainbat arlotako eskaintzetan (teknologia, ebaluazioa, metodologia aktiboak, proiektuak, familiekiko harremanak) eta ereduetan, ordutegietan eta prestatzaileetan oinarritu behar da. Ikastetxeen artean esperientziak partekatze eskolen arteko sareak prestakuntza-esperientzia ona izan daitezke.

Familiak ikastetxearen parte dira eta hala sentitu behar dute. Ezinbestekoa da informazioa partekatzea, lan pedagogikoa eta horren emaitzak ezagutzea, baita familien pertzepzioa eta iritzia ere.

AFA oso zubi baliagarria da norabide biko komunikazioa kudeatzeko, funtsezkoa baita ikastetxearen eta familien arteko harremana sendotzea, bai hezkuntza presentzialerako bai birtualerako.

Eskola komunitatera zabaldu beharko litzateke, eta lotura estuagoak sustatu ikasleen hurbileko ingurunearekin.

Haur eta Lehen Hezkuntzako ikasleek, online ikaskuntzan, hurbileko laguntza behar dute, familia bakoitzaren prestutasunak baldintzatuta.

Irtenbide egokiak pentsatu beharko lirateke, bai tresna digitalei dagokienez, bai antolaketari eta lan-errutinei dagokienez, online ikaskuntza eraginkorrerako.

Bigarren Hezkuntzan online ikasteko tresnak eta horretarako oinarritzko aplikazioen erabilera indartu beharko lirateke.

Ebaluazioari azterketa zorrotza egin behar zaio, kalifikaziotik ikaskuntza hobetzeko ebaluaziora igarotzeko. Ikasleen gaitasunetan oinarrituta, ebidentzien bidez. Horrek tresna berriak eskatzen ditu, hala nola behaketak, autoebaluazioak, koebaluazioak, errubrikak edo aplikazio digitalak. Autoebaluazioa ezinbestekoa da autoezagutzarako, autoerregulaziorako eta autonomia eta erantzukizuna sortzeko.

4. BESTE IRUZKIN ETA IRADOKIZUN BATZUK

Egungo egoerak gogoeta eta birplanteamendu ugari ekarri ditu, eta gogoeta eta planteamendu horiek gabe ez lirateke agertuko. Horiek baliatu behar dira eskola, Hezkuntza Saila, komunitatea eta gizarte osoa berriz pentsatzeko eta eraikitzeko. Horretarako, gizarteak ezinbestean baloratu behar du irakasleen zeregina, espiritu kritikoa eta solidario batean hezi behar baitute gizarte justuago baterantz aurrera egiteko.